Rimaszombat, 1884. deczember 7. 49. szám. Ötödik évfolyam.

Szerkesztőségi iroda:
Rimaszombat, Rimasor 25. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:
R.-szombat, Losonczi-uteza 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:
Egy négyhasábos petitsor térfogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:
Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont kiadóhivatala Rimaszombat Losonczi-utcza 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legczélszerűbben posta-utalvány utján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán csak a kiadóhivatal vesz fel.

Iparhatósági megbizottak.

Időszerünek, de kötelességünknek is tartjuk főleg iparos olvasóinkat városunk tanácsának, mint első foku iparhatóságnak felhivására figyelmeztetni, melyszerint az iparhatósági megbizottak választása f. évi deczember hó 11. napjára lett kitüzve. Közöljük egyuttal a megválaszthatók névsorát. Ezek:

Adám Markusz. Andrássy Mór. Antal György.

Bacso István Balázs József kalapos. Baksay József. Barányi Gusztáv. Báthory István kalapos. Braun Gyula. Benyo Károly. Benyo László. Benyo Béla. Benko János asztalos. Biaczofszky József. Biaczofszky Károly. Bodori Adolf. Bondi Lipót. Borsos József. Bolkai Pál. Bródi Bertalan. Brones István. Bodon Gyula. Bujdosó Lajos. Buck Jakab. Burszky Samu. Blumenthal Lajos.

Csapó János ifj. Csapó János id. Cseh István. Czirbesz Pál. Csordás János. Császár György.

Derei Mór. Deutsch József. Dickmann Herrmann. Dickmann Jakab. Dickmann Márk. Dombrovszky István.

Engel Adolf. Engel Dávid. Eckstein Simon. Erdélyi János. Éva János.

Fischer Adolf. Freller Bernát. Francz Samu.

Gazda Bertalan. Gasko János id. timár. Gasko János ifj: festő. Gecs István. Gellmann Sámuel. Gömöri Ede. Győry Gyula. Győry Kálmán. Grósz Simon.

Hagetter Lajos. Haas Salamon. Herez Márton. Hollósy József. Hilovics Lőrinez. Hoselitz Jakab. Hoselitz Salamon. Husek Ferencz. Hruska János.

Jakovetz Alajos.

Kalla Mihály. Kálmán János. Kalas Márton Kern Adolf. Káposztás József kékfestő. Káposztás József timár. Kalocsay Gyula. Kármán Sámuel. Király Ferencz. Klauzer János. Králik János. Krajesák János. Kondek József. Konyha Géza. Koreny József kalapos. Koreny Pál id. ács. Kovács János köteles. Kovács József kocsiboritó. Kovács Zsigmond. Kusza János.

Landau Amandusz. László János ifj. timár. László János id. timár. Lakatos István. Lefkovics József. Lévai István. Lichtner Jakab. Lovniczky József.

Molnár János pék. Molnár János szatócs. Magyar László. Majorosy Rudolf. Mindszenti Bertalan, Mindszenti Szabó János. Miskolczy István. Molnár József hentes. Molnár Ferencz csizmadia.

Náray János. Nagy Béla. Nagy István. Nemecz János. Németh Károly. Németh Lajos. Noga Lajos.

Oszkocsil János. Osvald Sámuel.

Pásztor Pál. Péter József. Petrovszky János. Plichta János. Polacsek Fülöp. Popper Mihály.

Rábely Miklós. Rakottyay Lajos. Rajzinger János. Rásky Bertalan. Réti András ifj. Rózsa Máté.

Szabó István Reti. Szabó János Kriston. Szabó János kalapos. Szabó József mészáros. Szabó József szattyános. Salamon Mihály. Sarinay Ignácz. Senka József kocsiboritó. Széplaky Pál borbély. Szeverényi János. Schlezinger Zsigmond. Simko Nándor. Smieder András. Soós Ferencz épitész. Soós Ferencz timár. Szojka János Stolcz József. Stolcz Márton. Stolcz Vincze. Susztek József. Szabó József Kozma id..

Teichner Jakab. Tepper Lőrinez. Tepper Móricz. Tibély Zsigmond. Tóth András. Tóth István rézmüves. Tóthy István timár. Tóth János. Tóth Péter. Tóth Pál koresmáros. Turek József. Túróczy János id. Trubint Lukács.

Varga András ifj. Varga Imre. Varga József. Veinfeld Adolf. Weisz Károly. Weisz Sámuel. Vinter Adolf. Vinter József. Vinter Farkas. Visnyovszky János.

Szavazásra jogosult minden iparos és kereskedő: aki üzlete után kamarai adót fizet.

Ennyit tájékozásul azok számára, kik az uj ipartörvény ennez intézkedésének keresztül vitelében közremüködni akarnak.

Magunk részéről igen nagy sulyt fektetünk e választások eredményére s tán nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy ipari viszonyaink kedvező fordulata jó részben azok buzgalmától, tapintatosságától s erejétől függ, kik a hivatkozott törvény mikénti végrehajtását lesznek hivatva ellenőrizni ugy a mühelyekben, mint az iskolákban, sőt magában az iparhatóság kebelében is. Mert mi teendőjük lesz az iparhatósági megbizottaknak? E kerdésre igen határozottan felel az idézett törvény VII. fejezetének 168. §-a, mely a következőket rendeli. „Az iparhatósági megbizottak feladata és hivatása a következő:

1. Véleményük meghallgatandó:
a) iparügyekben tervezett szabályrendeletek hozatalánál;
b) iparüzletek szándekba vett kisajátitásánál;
c) ipartestületek alkotásánál, az ipartestület alapszabályainak megvizsgálásánál, segédek és tanonczokról szóló szabályzatok hozatalánál;

2. véleményt adni mindazon iparügyi kérdésekben, melyekre nézve az iparhatóság hozzájok fordul;

3. az iparhatóság fölhivása folytán ellenőrzi a végeladást, vagy árverést rendező üzleteket;

4. fölügyelni arra, hogy az iparhatóság által az önálló iparosok, tanonczok és segédek lajstromai vezetésével megbizott közeg ezeket kellő rendben vezesse és rendetlenség esetében az iparhatóságnál jelentést tenni;

5. meglátogatni időnkant a tanoncziskolákat s az itt tapasztaltakat az iparhatóságnál bejelenteni;

6. ellenőrizni a tanonczokat a mühelyekben s az itt tapasztaltakat az iparhatóságnál bejelenteni;

7. megszemlélni a gyárakat s az ott tapasztaltakat az iparhatóságnál bejelenteni.

Egyedül iparosainkra nézve tartjuk tehát életbevágónak, hogy a választók ez alkalommal ne engedjék magukat más, mint tisztán ipar s kereskedelmi érdekek által befolyásoltatni; kit szorgalom, szakértelem, tiszta jellem bizalomra érdemesit, bizonyosan hivatott s hű kezelője leend a közönség érdekeinek; de viszont a megválasztandók is kötelezvék arra, hogy ne tekintsék a közönség bizalmát csupán diszitéknek, hanem igyekezzenek a tevékenységükhöz füzött várakozásnak hazafiasan megfelelni.

Az épitőmesterek szabályozása.

III. Fejezet.

A kőmüves-, kőfaragó- és ácsmesterek képesitéséről.

(Vége.)

B) Kőfaragóknál. 1. Közönséges számtan. — A mértanból a háromszög, ferdény, négyszög, párlap és adott méretü sokszög területének, a kör területének és kerületének kiszámitása.

TÁRCZA.

Hogy tetszik?

(Játék a nőkről.) Felolvastatott a nov. 30-iki hangversenyen.

Megérkeztek. — Isten hozta, nem is vártuk. — Vagy legalább ilyen hamar nem hittük, hogy szerencsénk legyen hozzájuk. Se hamar, se késő nem igen ohajtunk mi onnan vendégeket a honnan ők járnak. De hát hivatlanul is eljön az a kedves házaspár, pedig hogy ők csakugyan szeretik egymást s igy kedves házaspár együtt, az is mutatja, mert mindenütt együtt járnak. Hogy pediglen kik legyenek ők, ki is rukkolok a nevükkel, hogy ez a kedves házaspár az észak lakói, a férjet hivják Zimanko bácsinak, a feleségét Zuzmara néninek. Ők érkeztek meg olyan váratlanul. Különben nekik is mindegy, nekünk is mindegy akár mikor jönnek, mert nem látjuk őket szivesen ugy se, be se eresztjük magunkhoz a házba, hanem azért ők közelünkben maradnak. Zimankó bácsi beáll a város közt seprőnek, bakternek, fujja az utczán a havat és fujdogálja a keserves szél nótát, Zuzmara néni pedig rálapul az ablakra tapasztéknak meg virágnak.

Minden hidegségük daczára is köt hozzájuk minket bizonyos meleg érzés, mert az ő nyomukon eljön utánuk nemsokára a farsang; a mikor örül, vigad és házasodik minden emberi lény. Azért is esik a farsang télre, mert télben ugy se lehetne olyan dolgokat mivelni, a mihez gondolkodás szükséges, megfagyna a gondolat a hidegben; hanem hát olyan dolgok várnak elintézésre a téli idő alatt, a mikhez az érzelem melegsége kivántatik. A farsangolást, a vigasságot, a szeretkezést ugy is jobb ha nem a böles gondolkodás vezérli, hanem e tekintetben ugy tesz mindenki a mint legmelegebb érzelme hozza magával.

Nősülés, férjhezmenetel, ezek lesznek a hideg időben a felmelegülő thémák. Minthogy pedig a nők nem igen tudják, pedig azt igen jó tudni, hogy egyik-másik tulajdonság milyen férj előtt megnyerő, vagyis, hogy mivel nyerhetik meg a nők a férfiak tetszését — elsorolom, hogy milyen nő, milyen férfinak miért tetszik és hogy tetszik?

Általános tulajdonság arra nézve, hogy megnyerjék a nők a férfiak tetszését — a szépség; hanem hát szépnek minden nő szép, csak szép szemmel kell rájuk nézni — ennélfogva nem is tárgyalom bővebben a szépséget, csak azt látom szükségesnek megjegyezni, hogy ha valamelyik nő mégis azt hinné magáról — bár én nem hiszem hogy azt hinné — mondom, ha azt hinné magáról, hogy ő nem szép — azon esetre igyekezzék az a nő minél gyakrabban náthás lenni, mert bebizonyitott tény, hogy a náthában szépül az ember. Hanem hát azt is kivallom egyuttal, hogy mind e mellett is nem érdemes szép nőnek lenni, mert köztudomásu, hogy a szép nő rendesen csunya férjet kap.

Nem az általános tulajdonság, t. i. a szépség az a miről értekezésem leginkább szól, hanem az egyes tulajdonságok, azokat sorolom hát elő egyenkint, és pedig:

Barna nő megtetszik annak, a ki a forró érzelemben találja a gyönyörüségét, mert csakugyan hevültebb szerelemmel, édesebb érzéssel tud a barna nő szeretni; hanem aztán te férfi vigyázz a melegedés fokára, mert az a barna nő annyira feltalál hevülni, hogy téged is leforráz.

Szőke nő ideálja annak a férfinak, a ki gyengéd szerelmet, a lágy suttogást tartja a legnagyobb kincsnek, epedőbb, ábrándosabb a szőke nő, csakhogy tudnod kell, hogy a mi gyengédebb, hajlékonyabb s a mi gyengébb könnyebben szakad.

Kis nő azt az illusiot ébreszti, hogy odaadóbb az érzelme, mert mikor csókolod — fel kell magadhoz ölelned, a mikor tehát szereted — egészen szereted, két kézzel tartod, igen ám, de mikor a két kezed igy el van foglalva — könnyen kicsikarja a szemedet, mert nem védelmezheted magadat a kezeddel.

Magas nőbe az kapaszkodik — no mert a mikor kis férfi magas nőt akar elvenni, csakugyan nem egyéb mint kapaszkodás — mondom az kapaszkodik, a kinek az az elve, hogy ő előtte a felesége minden tekintetben hajoljon meg, még a szerelemben is, hiszen igaz, hogy ha a magas nő megakarja csókolni a kis férfit — meg kell hajolnia, hanem aztán addig addig hajlik, hogy egyszer megunja a hajlongást s nem hajlik meg a férfi előtt, hanem — átlépi.

Fekete szem égő tüzet képvisel, folytonos tüzsugárban leszesz, ha fekete szemü nőt szeretsz, égő tüz mellett örökké meleg maradsz érzelmedben. Hanem jó lesz oltogatni is néha a tüzet, mert ha csak hideg, ha csak sütkérezel mellette — beléd kap a tüz elégsz magad is hamunak.

Kék szem tiszta szerelmet, állandó boldogságot jelképez: azt hiszed te, hogy feltaláltad menyországodat s abban a kék égben, a nő két szemében te vagy a bolygó csillag; ne nagyon vágyakozzál csillag lenni az égen, mert ha az a kék ég eltalál merengeni — pedig gyakran elmereng, mert a kék ég is szereti nézni magát a folyó tükrében és hát sok más férfi igyekezik beállni ilyen folyó tükrének — mondom, ha a kék ég elmereng — te le fogsz pottyanni, mint hulló csillag.

Kevés beszédü nő a legtovábbja az ábrándodnak? Hiszen egy részről igazságod van, mert minél kevesebbet beszél a nő, annál többet beszelhetsz te, annál inkább hallgatja a te beszédedet, de légy meggyőződve más részről, hogy az a kevés beszédre való hajlandóság csak az esküvőig tart, akkor megered a szó az ő szájában is s mind kipótolja a mit azelőtt el mulasztott, csak győzzed hallgatni; vagy ha nem akarod hallgatni — majd keres ő hallgatót; — szép papnak mindég akad hallgatója.

Szellemes nő a lelked vágyódása? Fenséges érzet az, a mit egy szellemes nő előidéz, már csak az által is, hogy vele társalogsz, közelében lehetsz, még a szerelme is finomabb a szellemes nőnek, minek következtében te fel is tárod ő előtte minden gondolatodat, minden érzésedet. Könnyen vesztedre lehet az a nagy őszinteség, mert megismeri a nagy feltárás mellett minden apró-cseprő tulajdonságaidat is — és éles észszel birván, tud olyan okosan cselekedni, hogy akkor se veszed észre, mikor régen bolonddá tett.

Jól főző lányban jó házi asszonyt vélsz nyerni; te aztán igy vélekedel, biztos, nyugodtan jöhetsz mehetsz, a merre neked tetszik, hiszen otthon van a jó házi asszony, a ki nem a külső hiuságokban keres szórakozást, hanem a ház gondját viszi. De hát nem gondolod-e te azt meg, hogy feleséged addig-addig főzöget otthon a te jövésed-menésed közben, hogy egyszer téged is lefőz a házi baráttal.

Jó táncos nő — jó feleség, azt mondja a példaszó, te még hozzáteszed, hogy miután a feleségem jól fog tudni tánczolni, majd könnyen tánczol arra a nótára, a mit én fütyülök neki ugy tánczoltatom a hogy nekem tetszik. Minthogy te nem tánczoltál vele, csak nótáztál neki, csára viszi a nótádat és lesz olyan tánczlépése is, a mivel olyan más férfihoz tánczol, a ki kész lesz vele nóta nélkül is járni a kettőst.

Jó dallos lány vigassága a háznak, üditője a férfinak, nem is kivánsz te egyebet, azt mondod, örömödben veled érez, busulásodban felvidit a dallos nő. Igyekezzél te is viditani őt, ne csak azt várd, hogy ő viditson téged, mert tudod-e hogy minden dallos madár költözködő, ha már hervadóban van a természet, — más égalj alá költözik, — ha te a dallos nőnek nem leszesz képes már viruló természet minőségében szerepelni, — elköltözik a dallos madár s mindég akad meleg égalj, a ki befogadja.

— —

Az egyenes gula, henger és hasáb síkfelületei és köbtartalmának kiszámitása.

2. Egyszerü mértani síkok és testek szerkesztése adott részekből.

3. Az oszloprendek ismerete.

4. A kőfaragó-munkára rendszerint alkalmaztatni szokott kőnemek és azok tulaldonságainak ismerete, különösen a szilárdság, állóság s a meleg, fagy és nedvesség behatása iránti ellenállásuk szempontjából. Kövekben előforduló rejtett hibák felismerése.

5. A kődolgozás különböző módjai. Az elhelyezésnél követendő eljárás.

Ékelés, kapcsok alkalmazása, kiöntés; a rendesen használt kőanyagok és azok készitése. Nagyobb kövek szállitásánál és emelésénél szükséges előkészületek, szerszámok és segédgépek ismerete.

6. A faragott kövekből készitett falaknál előforduló falkötések. Boltívek, boltozatok és lépcsők szerkezete.

7. Egyes szerkezetkövek vagy lépcsőfokok stb, felzsinórozása adott rajzokból.

C) Ácsoknál. 1. Közönséges számtan. A mértanból a háromszög, ferdény, négyszög, párlap és adott méretü sokszög területének, a kör területének és kerületének kiszámitása.

Az egyenes gula, henger és hasáb síkfelületei és köbtartalmának kiszámitása.

2. Egyszerü mértani síkok és testek szerkesztése adott részekből.

3. Az egyes faszerkezetek ellentálló képességének ismerete.

4. A különféle épitési czélokra alkalmas egyes fanemek ismerete, azok mikénti felvágása és eltartása körüli eljárás.

Az ácsmunkára használt faanyag jó vagy rosz minőségének ismertető jelei.

5. Palló, gerenda vagy czölöprostélyok; szádfalak.

6. Egyszerü sulykok (Rammen) és vizmeritő készülékek; fával bélelt kútszekrények.

7. Fakötések mindennemü alkalmazásban. Födélidom meghatározása.

8. Egyszerü és feszitett (gesprengt) gerendafalak, födélszékek, toronysüvegek, haranglábak, egyszerü hidak, falépcsők, stb. szerkezete.

9. Egyes faalkatrészek kiváltásánál követendő eljárás.

10. Állványok, felhuzó készülékek.

29. §. A vizsgálat két óránál tovább nem tarthat. A szóbeli vizsgálatot egyidejüleg többen is tehetik; azonban a vizsgálat időtartama az esetben megfelelőleg meghosszabbitandó.

30. §. A jelen rendelet 9., 17., 18. és 19. §§ ai a kőmüves-, kőfaragó- és ácsmester képesitésének igazolására előirt vizsgálatokra nézve is megfelelően alkalmazandók.

31. §. A vizsgálati dij a vizsgálatot kérő folyamodvány benyujtásával egyidejüleg a bizottság elnökénél fizetendő le és semmi esetre nem fizettetik vissza; e dij 30 frtban állapittatik meg és ebből illeti dijképen az elnököt 10 frt, és egy-egy bizottsági tagot 5—5 frt.

IV. Fejezet.

Az engedély kiadása.

32. §. A ki az épitőmesterségek keretébe tartozó bármely ipart szándékozik üzni, köteles az illetékes első foku iparhatóságnál iparengedélyért folyamodni.

Az iparengedély elnyerése iránt az első foku iparhatósághoz intézendő kérvény mellett tartozik folyamodó igazolni azt, hogy az 1884. XVII. t. cz. 1., illetőleg 2. vagy 3 §-a értelmében általában ipar üzésére jogosult és tartozik továbbá ezen rendelet 8., illetve 22. §-aiban körülirt bizonyitványok bemutatása által igazolni azt, hogy az illető ipar gyakorlására kivánt képesitést elnyerte.

A ki e kellékeket igazolja, annak az iparengedély, a törvény 21. §-ában megállapitott dij lefizetése után, kiadandók.

33. Minden egyébre nézve az 1884. XVII. t. cz.-ben foglalt ipartörvény végrehajtása iránt f. évi augusztus 26-án 39266. sz. alatt kelt általános rendeletem intézkedései az épitő mesterségek keretébe tartozó iparok tekintetében is teljes mérvben alkalmazandók.

Budapesten, 1884. évi október hó 30-án.

A minister helyett:
Mattlekovits s. k.

Tizenegy tulajdonságot soroltam fel, a miknél fogva megtetszik valamely nő egy férfinak. Egy tulajdonság is elég arra, hogy a férfi vonzódjék a nőhöz, meg aztán nem is jó volna, ha egy nőben mindezen kellék meglenne, mert hiszen ime egygyel is megtetszik a férfinak.

Különben a férfiakat a filosofusok viszik tévutra. Ki hallott olyat, a mivel ők a férfiak előtt példálózgatnak, azt hangoztatják tudniillik a férfiak fülébe, hogy: „szépet veszel — bakter leszel; csunyát veszel — baktert veszel.“ — Ilyenképen aztán nem csoda, ha nem röpülnek a férfiak, igaz, hogy nem nagy virtus lehet bennök, ha még a bölcselők mondásaitól is félnek.

Hát nincs-e aztán semmi mód arra, hogy a nők férjhez menjenek, azt mondják, hogy nincs. Pedig én tudom hogy van, még pedig van két mód. Egyik mód az, hogy a melyik nőnek kis szája van, a jövő farsangon okvetlenül férjhez megy. No lám, hiszen ilyen módon a ki férjhez akar menni, ezen a réven könnyen teheti. A kinek pedig nincsen kis szája, az már tegyen le róla?! Oh nem, mert az meg a második sora a férjhezmenetel versinek, hogy a melyik nőnek nagy szája van, az meg két férjet kap.

Ne hallgassanak a férfiak olyan filosofusokra, a minőket imént emlitettem, ne hallgassanak még csak a tormára se, mikor azt mondja, hogy „minden leány egyforma.“ mert a nóta is megczáfolja ennek a mondásnak igazságát mikor igy szól, hogy: pedig „abba hazudik a torma.“ — Hanem ha már egyáltalán hallgatni akarnak valakire, akkor hallgassanak olyanra, a ki még a tormánál is keserübb, például hallgassanak én reám, mert én meg azt mondom a nőkre, hogy: „egyik olyan mint másik, a csókért nem haragszik.“

Imhol ezen a papiroson csak játszom a nőkkel, hanem csakis papiroson, mert valóságban nem lehet ám velük játszani, — a tüz könnyen éget.

Meg aztán a valóságban nem is jirná az, hogy a nőket játéktárgyul vegyük. A valóságban nem játszani, de komolyan beszélni való a nőkkel. A komoly beszédek legkomolyabb beszéde pedig az, a mit a pap előtt beszél a férfi a nőnek. Itt jő a farsang, legyetek ti férfiak már egy kissé komolyabbak, beszélgessétek meg a nőkkel, hogy vajjon komoly dolognak tartják-e a pap előtti beszédet. Mikor aztán kibeszéltétek magatokat igy a pap előtt, akkor megkérdezhetitek ti férfiak egymást, hogy: milyen a házas élet és a kis menyecske hogy tetszik?

Hubay Miklós.

Felhivás a gazdaközönséghez.

A nagyméltóságu földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak 50.448. számu magas leiratának megfelelendő van szerencsém a gazdaközönséget tisztelettel értesitem miszerint:

a) A kinek tenyésztési czélra alkalmas az állam általi megvásárlásra felajánlható a magyarfajból $2^1/_2$—3-, és a nyugati fajból $1^1/_2$—3 éves eladó bikája van

b) A kinek ily tenyészbikára szüksége van; mindkét rendbeli szándékáról a titkárihivatalt f. é. deczember hó 30-ig kiértesiteni sziveskedjék.

Megjegyzendő, hogy csak is a magyar, sziementhali, kuhlandu, piczgaái, mökthali, algoei (és egyéb borzderes faj bikák) s a fentirt korunk fognak megvásároltatni s tenyésztési czélra eladatni.

A tenyésztők által vételre bejelentett bikák marcziusban, esetleg aprilis első felében a kormány megbizottai által meg fognak szemléltetni, s a tenyésztésre alkalmas vételára az illető megbizott által felveendő vásárlási jegyzőkönyv alapján kifog utalványoztatni.

Az ily módon megvásárolt bikák lehetőleg aprilis hó 15-éig átfognak a kincstártól vétetni. Mi ha addig megnem történnék, a tartásért az átvétel idejéig, naponkint és darabonkint 2 klgm zabot és 7 klgm szénát számitva 35 kr. tartási dijat fog a kincstár a tenyesztő által oda benyujtandó számla alapján kifizetni.

Hogy az államtól egyes tenyésztők által megvásárolt tenyészbikák vételárát mi módon kell fizetni és hogy, az egyes tenyésztők esetleg mily kedvezményekben részesittethetnek a körjegyzőkhöz intézett alábbi felhivásban részletesen meglát hatni.

P.-Apáti, 1884. nov. hó 30-án.

Vajda Gyula,
gazd. egyl. titkár.

Felhivás Gömör-Kishontmegye összes körjegyzőihez és községi biróihoz.

Miután az alacsony buzaárak mellett, de különben is hazánk mezőgazdasági viszonyai között a nagyobb mérvü marhatenyésztés az, mely mellett a mezőgazda még fennállhat, a a marhatenyésztés az, mely a szokásban lévő, egyoldalu, káros, a földet zsaroló szemtermelést szükebb körre szoritathatja, a nagyobb mérvü marhatenyésztés az, mely a szemesjószág folytonos termelése által kicserzett, már évtizedeken keresztül üzött rabló gazdálkodás által kimeritett földeinket a terjedelmesebb takarmány termelés, az e mellett jobban táplálható s nagyobb számu marhatartás az ez után nyert nagyobb menynyiségü s jobb minőségü trágya által szemet termő képességbe előbb visszaállithatjuk. Melynek ideje már nagyon megérkezett, mivel ez időszerint, szalmánk mégcsak terem néha elegendő, de szalmatermésünkhöz aránylag igen kevés szemtermésünk van, csak nehány évtizeddel azelőtt egy parasztkévékből álló csomó két és fél, egész három pozsonyi mérőt (kila) szem termést adott, s most a legjobb években igen jó, ha ugyan olyan csomó $1^1/_4$—$^1/_2$ pozsonyi mérő szemtermést ád s ennek egyedüli oka, hogy a szakadatlanul folytatott szemtermeléssel (a kalászos növények folytonos termelésével) talajunk a szemet képző anyagoktól kimerittetett, második lényeges oka, hogy kevés, roszul kezelt, rosz minőségü trágyával trágyáztunk, hogy tehát földeink szemettermő képességét visszaállithassuk, sok és jól kezelt jó minőségü trágyára van szükségünk, ez utóbbit pedig a trágya jó kezelése, sok marha tartás és tenyésztés, s a marhák jó tartása által érhetjük el. Tartsunk és tenyésszünk több marhát, azokat tartsuk jobban mint eddig, igy kevesebb buzavetés után is több buzatermésbe részesülünk, s a nagyobb számmal tartott márháinkból többet pénzelhetünk mint eddig, a gazdák jövedelme nem lesz oly ingadozó, de állandóbb és biztosabb lesz, mint a mostani egyoldalu szemtermelésnél, mely mellett ha a gazdának buzája nem terem, semmi jövedelme nincsen.

Ha a szemtermelés és takarmánytermelés vagy is állattenyésztés között már előbb helyesebben gazdálkodtunk volna, vagyis marhát nagyobb számmal neveltünk és tenyésztettünk volna mint eddig, akkor a mostani alacsony buzaárakkal nem estünk volna oly annyira kétségbe, mert ezen alacsony buzaárak mellett is bőven nevelt marháinkból már szépen pénzelhettünk volna s nem szenvedhettünk volna oly pénz szükséget, mint ma szenvedünk.

Fogjunk tehát önmagunk javáért, lételünkérti küzdelmünkbe egy erővel és akarattal a nagyobb mérvü és okszerü marhatenyésztéshez e czélból szerezzen be minden egyes község mindenek előtt elegendő s jó faju tenyészbikákat, (melyre most jó alkalom nyilott) annyival is inkább, mivel az alacsony buzaárak nem ideiglenesek, hanem azok állandóak maradnak, sőt talán a buzaárak inkább alászállani fognak, mert Amerika szüz és buján termő talaján a buzatermelést évről-évre inkább kiterjeszti, vasutakat, vizi utakat évről-évre többet épit, a termények még olcsóbb szállithatása végett, s igy Európában évről-évre nem kevesebb, de több buzát fog beszállitani.

Mindezeket a magas kormány behatóan megfontolván, a földmivelők érdekében az állattenyésztést előmozditani igen szükségesnek látja s e végből nagyobb számu jó fajta tenyészbikákat bocsát kedvező vásárlási feltételek mellet az egyes községek számára.

Azért van szerencsém az 50448. számu magas miniszteri leirat folytán a tisztelt körjegyző urakat, községek érdemes biráit egyenkint és összesen felhivni, miszerint hivatalos körükhöz tartozó községekben — a községek és a fent indokolt marhatenyésztés érdekében — odahatni, s a községeket jó, olcsó és elegendő tenyészbikák megszerzésére buzditani sziveskedjenek. Es az egyes községek számára szükségeltető tenyészbikákról jegyzéket, melyben kiemelvén azon körülményt, hogy az illető község a beszerzendő bikát három félévenkinti ráta fizetés mellett ohajtja-e megszerezni vagy a vétel árát a bika átvételénél egyszerre kivánja kifizetni, továbbá azon körülmény is kiemelendő s indokolandó, ha egyes községeknek nem volna módjában a tenyészbika árát megfizetni, mivel ez utóbbi községek nagyobb árleengedésbe részesittetnek, az igy elkészitett s körülirott jegyzéket az alólirott hivatalához f. é. deczember hó végeig beküldeni ne terheltessenek.

A jegyzékben kitüntetvén azon körülményt is, ha netalán a községnek vagy egyes telkes gazdáknak a magyarfajból $2^1/_2$—3, a nyugati fajból $1^1/_2$ éves eladó bikái lennének, mert ezt a kincstár a tentebbi hirdetésben irott módon megvásárolja.

Bátor vagyok tanácsképen megjegyezni, hogy miután ugy magyar- mint nyugati faj bikák lesznek a kincstár által az egyes községeknek általengedők, a hegyesebb legelőkkel biró községek, melyen a magyar jármas marha czélszerüen nem nevelhető, azon községek nyugati faju bikát, és pedig sziementhali vagy kuhlandi fajból válasszanak, mert ezek igen jó tejelő és jó hús fajták s zömök, tarka hegyiökröket is lehet nevelni belőlök.

Azon kedvezmények, melyekben az állam az egyeseket kivált egyes községeket a tenyészbika megvásárlásánál részesit a következők:

a) A magántenyésztők a bika vételárát rendszerint az átvételnél tartoznak fizetni, figyelembe vehető körülmények esetén azonban a vételárat három féléves, mindig január és julius 1-sején esedékes — kamatnélküli — rátákban fizethetik.

b) azon községek, melyek a bikák teljes vételárát nem képesek egyszerre lefizetni, a becsár 20%-nak elengedésében részesülnek, s a fennmaradó vételárat három féléves, mindig január és julius elsején esedékes kamatnélküli részletekben törleszthetik.

c) Ha azonban a községek, hiteltérdemlőleg kimutatják, hogy a b) alatt körülirt kedvezmény mellett sem képesek a szükséges tenyészbikát megszerezni, azok még nagyobb kedvezményben is részesülhetnek.

A községek érdekében ujból felkérem a körjegyző urakat és a községek érdemes biráit, hogy a tenyészbika-szükségletről szóló jegyzéket, községenkint érdem szerint s a fentebbiekbe körülirott módon, a létező körülmények teljes és világos kitüntetése mellett hováelőbb elkészitni s legkésőbb deczember hó 30-áig a titkári hivatalhoz elküldeni sziveskedjenek.

Kelt P.-Apáti, 1884. november hó 30-án.

Vajda Gyula, gazd. egyl. titkár.

Vidéki levél.

F.-Balog, 1884. deczember 3.

Mezőgazdasággal foglalkozunk, nagyon természetes tehát, hogy a mezőgazdasági válság komma-bacillusainak elmélete képezi intelligentiánk megbeszélése tárgyát. — A nagy többség a hirneves Grósz álláspontjára helyezkedik, mig egyik kisbiránk ezzel ellentétes nézetet vall, azon orvosoknak adván igazat, kik a baczillusokat, Grósz állitásaitól eltérőleg, sőt azzal ellentétesen okozatnak s nem okoknak tartják. Mert, — igy érvvel érdemes kisbiránk, — mindennap háromszor is dobolom az adót, még sem fizet senki; nem is fizethet, mert nincs pénz; pénz azért nincs, mert nincs a buzának ára, kelendősége; kelendősége pedig azért nincsen, mert beütött a krach. — A válság tehát oknak tekinthető: az árhanyatlás, a nem fizethetés, meg a sok dobolás pedig mint okozat, bacillus nevet visel. . .

Igy okoskodik kisbiránk. Nem vitázhatunk vele tovább e thema felett, hanem megjegyzem, hogy e vidéken lakó valamennyi collegái vele egy követ fujnak s minthogy kifáradtak a szakadatlan adódobolásban, elhatározták egymás közt a strikeolást. Ők nem ütik többé a dobot haszontalanul, a kutya sem ugat már reájuk, pedig azelőtt versenyt vonitott dobpergésökkel a Bodri meg a Tatár.

E strikeolas nagy veszélyt hord méhében, ha általánossá, országossá válik: megakasztja a közadministratiót, mi egy az anarchiával, mert köztudomásu dolog, hogy dob és kisbiró nélkül törvényt és hatósági rendeletet foganatositani nem lehet. — A miniszter nélkülözheti a fő-, alispánt, szolgabirót, jegyzőt stb stb., de a kisbirót nem. Ő legnélkülözhetlenebb kerék a közkormányzat gépezetében.

A váltságnak egy más természetü bacillusa is jelentkezik: a „schibolás“. — Ezt a laikusok nem értik; ez egy terminus technicus, a szédelgés több fajának kifejezője; külföldi import, tökéletesen meghonosodott; nagyon ragályos, de ritka esetben veszélyes. — Ezek fő ismérvei. Hatalmas eszköze a könyelmü adósságcsinálónak hitelezői bolonditására, kisegitője a pénzetlen adófizetőnek.

Egyik faját a „schibolás“-nak sikeresen alkalmazzák a leányos anyák oly kérőkkel szemben, kik m é g nem acceptálhatók, de a reserve corpus tagjai közt számot tehetnek.

Másik faja nagy szerepet játszik a lusta tisztviselőknél s különösen a birósági referenseknél, kik, hogy a nagyobb munkát s tanulmányt igénylő ügydarabokat érdemleges elintézés nélkül nyakukról lerázhassák, ügyes flankenbewebunggal rövid s felesleges végzésben adnak lomhaságuknak kifejezést. — Ezt hivatalos szédelgésnek nevezik; most, e hónapban állt be saisonja s tart a következő év elejéig.

De hát ez mind nem ujság, nem specialisan e völgy ujdonsága. — Olyannal is szolgálhatok, még pedig fejedelmivel.

Coburg Fülöp herczeg és neje ő fenségeikhez volt nem régen szerencsénk. A „Gömör-Kishont“ nem közölte ezen eseményt. Èn felhozom.

Az ide rándulás egyedüli czélja: a vadsertés vadászat volt a vadaskertben. Èlvezetes mulatság lehetett, de az eredményről nincs tudomásom. Nem is érdekel, mert nem vagyok vadász. Èrdeklődésem más irányban, a rimaszécsi expeditió sorsa felé irányult.

Rimaszécs városa ugyanis a székhelykérdés ügyében tisztelgő küldöttséget menesztett ő fenségéhez Balogra; nem oly fényeset, nem oly imposánsat s számosat mint az volt, mely annak idejében a kérdés megszületésekor a fő- és alispán urak előtt megjelent, mert csak három egyszerü polgárból állott, nem is oly teljes bizalommal a győzelem iránt, de eljárásának sikere, ugy merem gondolni, nem áll fel czentimeterrel sem amazé mögött.

Ő fensége most hallott először ezen őt is közelről érdeklő ügyről, de kegyesen fogadta s m e g n y u g t a t v a bocsájtotta el a küldöttséget.

Nagy mondás az; megnyugtatva egy oly magas állásu férfiu részéről. Kétségbeejtően nagy mondás azokra nézve, kik ellenkező törekvésük vélt, vagy biztosnak hitt sikerének melegitő lángjánál sütkéreznek.

Ha odalent a Rimavölgyén élvezik a sütkérezés édes érzetét, nekünk is kijutott ez idén a lángokbol; csakhogy a mi tüzünk gonoszabb. — Amott a kedély világát, az illusiók birodalmát árasztja el a csalóka fény, itt házak, csürök válnak izzó zsaratnokká s hamuvá.

Uzapanyiton ez idén ötször vagy hatszor gerjesztett tüzet a gonosz bosszu, vagy a pyrománia. F.-Balogon az uradalmi sörház esett valószinüleg a gondatlanság martalékául.

A csapás sohasem jár egymagában. Az elsőnek kiséröi rendszerint veszedelmesebbek. A „kanyaró“ tört ki a nagy számu gyermeksereg közt. Balogon 70 gyermek szenved e betegségben, az iskolák bezárvák; a szomszédos tót községekét is erős ostrom alatt tartja e járvány. A gyógyszertárnak bezzeg hasznát vesszük, nem lehet panasza a patikáriusnak. Hópehelyként hullnak tárczájába az orvosi reczipék, melyeket, hizelgés nélkül szólva, fáradhatlan, ügyes körorvosunk szorgalma juttat neki.

Folytatnom kellene még tisztelt t. Szerkesztő ur, de az az átkozott „Hexenschuss“ kerékbe töréssel fenyegeti derekamat, ágyba hajt, nem birom ki tovább. — Volt-e része Szerkesztő urnak valaha e gonosz betegségben? Ugy e nem! ne is vágyódjék utána. Kivánja ellenségeinek: a rosz előfizetőknek, s azoknak, kik olvassák a lapját, de nem fizetnek elő.

Boldog ünnepet! **Valaki.**

Elismerés az érdemnek.

A „Gömör-Kishont“ legközelebbi számában Lenkey L. István ur tollából egy mindnyájunkat mélyen érdeklő ügyben egy valóban talpraesett felszólitás jelent meg.

A nemzeti közvélemény zöld asztalára dobott Görgei ügyben kiván ez nyilatkozatot mindazoktol, kiket az 1848/49. szabadságharcz angyalának szárnyai megérintettek.

Üdvözöljük e téren Lenkey L. István urat. Elismeréssel adózunk érdemeinek, hogy ő, a ki férfias bátorságának a tettek mezején is jelét adta, még mindig elegendő lelki erővel bir arra, hogy az igazság kendőzése ellenében tiltakozó szavát felemelje. És felszólamlásának annál nagyobb sulya van, mert félve gondolunk arra, hogy honvéd-egyletünk talán már az igazak álmát alussza, — reméljük, hogy e felhivó szózat felrázza azt mély szendergéséből.

Kétséget nem szenved, hogy a magyar nemzet a maga egészében osztja gr. Teleki Sándor, Lenkey L. István, Báthory Schulcz Bódog. Puki Miklós urak véleményét, mint a kik ez ügyben legelsőkül bocsátották világgá nyilatkozataikat. Mérközzünk tehát nemesen és méltósággal azokkal szemben, kik Görgeit mindenáron rehabilitálni akarják. E mérközésnek pedig csak ugy volna kellő sulya és sikere, ha mint Lenkey ur is inditványozza, honvéd-egyletünk mielőbb összehivatnék s testületileg kimondaná amaz illetéktelen mozgalommal szemben a maga kárhoztató itéletét, s egyszersmind onnan a központi honvéd-egyleti gyülésre küldendő képviselőit utasitaná, hogy honvéd-egyletünk nevében tiltakozzanak, azok ellen, kik a pártatlan történelmet meghamisitani megkisérlették.

Még egyszer üdv a kezdeményezőnek! Azok pedig, kik a honvéd-egylet élén állanak, hallják meg időszerü felszólamlását, s kezdjek meg ez ügyben a mozgalmat, mert Lenkey ur felszólamlásában a közóhajnak is része van.

A simonil 48-as párt.

Értesités.

1329. sz. — Szab. Rimaszombat r. t. város mint első foku iparhatóság által közhirré tétetik, hogy az 1884-ik évi XVII t. czikkbe iktatott ipartörvény 169. §-a szerint iparhatóságunk mellé választandó **20 iparhatósági megbizott** választására határnapul f. é. **deczember hó 11-enek d. e. 9 órája** városunk tanácstermében kitüzetett.

Felkivatnak a helybeli önálló iparosok és kereskedők, hogy a választásnál minél tömegesebben megjelenni s szavazatukat szavazattapok által a választhatásra képesitett iparos- és kereskedők közül **20 tagra d. e. 9 órától 12-ig d. u. 2-től 5-ig beadni**, a törvény által biztositott jogok gyakorlását ekként teljesiteni saját érdekökben igyekezzenek.

A választást megelőzőleg ugy a választók mint a választhatásra-, a f. év szeptember hó 26-án 44046. sz. a. földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter által kiadott rendelet értelmében képesitett iparosok és kerekedők névjegyzéke mai naptól a jegyzői hivatalban közszemlére kitétetett, hol azok a hivatalos órák alatt érdekeltek által megtekinthetők, s arra vonatkozó netaláni észrevételeik megtehetők.

Kelt Rimaszombat város rendezett tanácsának 1884. év november hó 25-én tartott üléséből.

Szabó György, polgármester.

Értesités.

A rimaszombati korcsolyázó-egyletbe iratkozni ohajtó n. é. közönségnek van szerencsém tudomásukra hozni, hogy az egyletbe akár mint rendes tagok 3 évi kötelezettséggel, akár mint foglalkozó tagok, akár mint családtagok egy-egy évre — belépni ohajtván, nálam szó- vagy irásbelileg jelentkezni legyenek szivesek.

A tagsági dijak foglalkozóktól 2 frt, családtag foglalkozók részéről 3 személyért 5 frt; minden további családtagért egy forinttal több, deczember 31-ig előre Brabécz S. egyleti pénztárnok urnál fizetendők be.

Rimaszombat, 1884. évi november hó 21 én.

Dr. Löcherer Tamás, egyleti titkár.

Értesités és felhivás.

A rimaszombati műfaragó szakiskola mellett 1879. óta fennálló továbbképző ipari tanfolyamba ujból 11 kömüves és ács, valamint 1 asztalossegéd jelentkezvén, ezen tanfolyam épitő ipari osztálya szakértő ipartanitók vezetése alatt folyó hó 7-én d. e. 10 órakor a műfaragó szakiskola helyiségében megnyittatik. A hallgatók a szabadkézi-, mértani- és szakrajzban, mintázásban, kisebb költségvetés készitése és kiszámitásában nyernek ingyen oktatást marczius hó közepéig, s csak arra kötelezik magukat, hogy ugy a nappali, mint esti órákat pontosan fogják látogatni. Hasonló továbbképző szaktanfolyamok vasárnapi és esti tanitással a többi iparossegédek és mesterek számára is rendeztetnek, mihelyt elegendő számu jelentkező akad. A felvétel iránt jelentkezhetni alólirottnál, vagy a műfaragó szakiskola tanitójánál.

Rimaszombat, 1884. évi deczember 4-én.

Groó Vilmos, kir. tanfelügyelő.

Hirek és vegyesek.

Ösztöndij-alap. Nagy János és neje Plichta Judit városunknak köztiszteletben és szeretetben álló lakosai, feledhetlen derék fiuknak dr. Nagy Lajosnak emlékére, — ki a tudományos világ és emberiség nagy kárára oly korán elhunyt, — 1000 azaz egyezer frtot tettek le a rimaszombati ref. egyház előljáróságának kezébe azon feltétel alatt, hogy annak kamatai évről-évre a rimaszombati egyesült prot. gymnasium egy kiváló képességü ref. vallásu növendékének adassék ki. Bizony-bizony a sokat vesztett szülők maradandóbb s elhunyt fiok fenkölt szelleméhez méltóbb emléket alig emelhettek volna.

Kinevezés. A rimaszombati földmives iskolához ideiglenes minőségben segédtanárrá Lessényi Béla neveztetett ki.

Hivatalos vizsgálatot tartott Stark Gyula postafelügyelő a mult hó 30-ik napján a helybeli m. kir. postahivatalnál, hol mindent példás rendben talált. — Ez alkalommal nem lesz érdektelen felemliteni, hogy a lefolyt hóban a rimaszombati postahivatalnál a forgalom 71604 frt 19 kr. volt.

A helyben lakó iparosok, kik a náluk alkalmazásban levő tanulókat még eddig az ipartörvény 79. §-a alapján be nem iratták, figyelmeztetnek, hogy a törvény kivánalmainak mielébb tegyenek eleget, mert ellenesetben ugyanazon törvény 157-ik §-a értelmében meg fognak birságoltatni.

Hangverseny. A rimaszombati dalárda nov. 30-án tartotta meg első dalestélyét, s kilátásunk van reá, hogy a téli esték szórakoztatására többször is tartand ilyeneket. Részünkről kérjük is. Ezen estélyre hirdetett műsorozat jó részben nem volt már eleve ismeretlen a nagyközönség előtt, s igy talán némileg ennek tulajdonitható, hogy a dalestélyen a „Három Rózsa“ terme a kivánalom szerint nem telt meg: de a válogatott közönség, mely elment meghallgatni a győzelmi koszorus dalárdát, hogy pártfogása mellett az ügyszeretetet és buzgalmat az egyes tagokban még nagyobb fokra emelje, reménységében nem csalódott, midőn egy kedves és a magasabb igényeknek is megfelelő estély élvezését reménylette, ott lenni rá nézve biztos nyereség volt, amennyiben meglepően tapasztalhatta mindenki a dalárdának gyors emelkedését derék karnagyának vezetése mellett elért szabatos előadásokban. Igy a „Talpra magyar,“ „Szabadság dal“ bármikor és barmennyiszer ismételve ujabb lelkesedést, dr. Veress Samu urnak hegedüjátékai, valamint Nagy Sándor és Perecz Samu uraknak jól ismert kitünő hangu kétszólamos dalai, kik mindannyian a közönség által szünni nem tudó tapssal és zajos ujrázással lettek jutalmazva, gyönyört és kedves élvezetet nyujtottak, majd Hubay Miklós olvasott fel a nőkről egy csevegést, melyet tárczarovatunkban közlünk. A megjelent közönséget általában, különösen a tüzér tisztikart elismerés illeti az érdeklődésért, melyben a működőket osztatlanul részesitette. E siker, mig egy részről a szereplőket ily estely többszörös megtartására bátoritja, addig a nagy közönség biztositékot nyert magának az iránt, hogy készséggel és örömmel jelenhet meg mindenkor a dalárda hangversenyén. A hangverseny végeztével a férfi közönség egyrésze a Casino nagytermébe vonult, hol reggeli 5 és fél óráig gyönyörködtek a dalárda szabatos, előre nem hirdetett, s igy annál változatosabb előadásaiban. A bevétel volt 100 frt 80 kr., mely összeghez felülfizetéseikkel járultak: Szontagh Bertalan 80 kr., Beliczay László 50 kr., Institórisz Endre 20 kr., Soós Ferencz épitész 1 frt, Papucsák Pal 50 kr., Benko János 50 kr., dr. Strausz József 50 kr., dr. Lichtsein Adolf 50 kr., Vékey László 20 kr., Hubay Miklós 50 kr., Polgáry Károly 20 kr., Terhes Pál 40 kr., N. N 20 kr.

A nagyrőczei járásban a hasznos házi állatok között a folyó évi november hó 23—29-ig terjedő héten, kivéve a tornaliyai járáshoz tartozó Szentkirály községet, hol 3 db. sertés esett el orbánczban, ujabb ragályozas vagy járvány elő nem fordult, Balogfalán és Zádorfalán a sertések közt mutatkozott orbánez megszünt; Oláhpatakon tüdővész miatt a szarvasmarha állomány zár alatt tartatik.

— A losonczi ág. ev. egyház mult hó 30-án ünneplé egyháza- és templomának 100 éves fennállását. Az ünnepélyre Losonczra érkezett Gyürky Ábrahám gróf megyei főispán, Trsztyénszky Ferencz pozsonyi főesperes, Svéhla János nógrádi főesperes, Sántha Károly, Holles Danó lelkészek s több vendég. Az ünnepély szombat d. u. 5 órakor kezdődött, mikor Trsztyénszky F. tartott lélekemelő beszédet. Másnap oltár előtti beszédet Svéhla, a szószéki beszédet pedig Holles Danó tartott. Az urvacsorát Pekár Lajos érd. főesperes szolgaltatta a 100 éves kehelyből. Déli 1 órakor a sörházban bankett volt hol is a főispán, városi polgármester Pokorny Gusztáv, egyh. előljáróságok felekezeti különbség nélkül, s számosan mások jelentek meg az érdekelteken kivül. Az nap estéjén a losonczi ágostai evang. nőegylet tánczmulatságot rendezett, mely ugy külső fényénél, mint szép sikerénél fogva, méltó befejezője volt az ünnepélyességeknek. A tánczmulatságon jelen voltak: Svéhla Ilka, Nigriny Róza, Dráskóczy Juliska, Szlávi Ilka, Hodlik Emma, Rafanidesz Aranka, Biszkup Emilia, Rell Emilia, Várady Szidónia, Zurik nővérek, Jeszenszky Matild, Römer Hedvig, Gresits Ilka, Gazdik Juliska, Sztronga Etelka, Kabzán Róza, Matulay Margit, Duhay Emma, Fábry Emma, Kunbelsz, Jankovits, Tamásy kisasszonyok, továbbá Prónay Pálné, Pokorny Sandorné, Kovárcz Emilné, Burián Jánosné, Gresits Miksáné, Klamarik Danóné, Szlávy Lajosné, Rell Pálné, Dráskóczy Zsigáné, Bulyi Jánosné, Busbak Ádámné, Pekár Lajosné, Margócsy Józsefné, Nádosy Gyuláné, Trsztyénszky Ferenczné, Geduly Elekné, Römerné, dr. Svéhla Gyuláné, Horváth Miklósné, Steinlőbel Danóné, Kirner Józsefné, Máté Péterné, Zelenka Gyuláné, Wagner Endréné, Sántha Zsigmondné, Mészáros Miksáné: Micsik Györgyné stb.

CSARNOK.

Schiller: „Orleánsi szüz“-éből.

Előjáték.

Egy mezei táj, jobbra egy kápolna, falüregében szent képpel, balra magas tölgyfa.)

(Vége.)

Bertrand: Alig egy napi
Távolra Faucouleurstől.

Thibaut: (Jankához) Mit törődöl
Azzal, mi gondod neked arra?! Lány
Te oly dolgokról kérdezősködöl
Amik reád épen nem tartozók.

Bertrand: S mert oly hatalmas, győztes ma az ellen
S védelmet a királytól várni többé
Hiu remény, a faucouleursiek
Végzést hozának közmegegyezéssel
Megadni a burgundinak maguk,
Ám minket e kötes nem kötelez,
Mi más igába nem hajtjuk fejünk
De maradunk az ősi törzshöz hivek;
Hivek, igen! ez ősi korona
Alattvalói leszünk mi bizonnyal,
Továbbra is, ha egyszer amikor
Békére lép a burgund s franczia.

Janka: (tüzzel) El a békekötéssel, hódolással!
A szabaditó harczra kész közelget.
A koczka fordul. Orleáns falán
Meg kell az ellenárnak törni, meg!
Csordultig a mérték! a gyümölcs
Szedése ért! Sarlót emelve jön
A szüz, hogy leerassa, földre verje,
Önhitt kevélységünk tenyész virágát!
Egéről, hol fenn fenn magasba függ
Letépje hirnevüknek csillagát,
Ne fuss sereg! ne csüggedj nemzetem!
Ne! amikorra sárga lesz a rozs,
S a hold halvány tányéra megtelik,
A csillogó Loire hullámiból
Angol paripa nem fog inni többé!

Bertrand: Ah csoda többé nem történhetik.

Janka: Történni fog, a légen egy fehér
Galamb repül át s mint saskeselyü
Csap e nemzet tépő vércsére le.
Porig alázza a gögös, kevély
Honáruló burgundot, s Talbot ez
Eget ostromló százkezü Titánt.
S Sal'sburyt, e templom fertőztetőt.
S mint birkanyáját fogja hajtani
E vakmerő szigetország lakókat
Maga előtt, a hadak istene
Segiti őt, a legnagyobb had-ur,
Ki egy gyönged, egy remegő teremtményt
Választ ki czéljára, egy gyönge szüzben
Lehell isteni szikrát, önmagát
Jelentve ki benne mindenhatónak!

Thibaut: Mi ez? mi szellem szállta meg e lányt?

Raimond: Sisakja teszi őt oly harcziassá.
Az lelkesiti, nézd, szemébe villám-
Szikrák lövelnek, arcza lelke izzó
Tüzétől, tüzpirosra gyuladott.

Janka: Hát bukjon-e a hirnév és dicsőség
Legszebb országa, milyet az örök nap
Futásiban csak egyet láthatott?
Mely éden itt a földtekén, mit isten
Szeret, mit alkotott világa gyöngyét?
S csörgesse idegen nemzet bilincsét?
Itt, itt törött meg a pogány hatalma,
E nép vevé fel első a keresztet,
S borult le térdre a szent kép előtt.
Innen indult ki a hódoltató
Erő, megvini Jeruzsálemet,
E föld takarja szent Lajos porát.

Bertrand: (álmélkodva) Hallgasd csak! hallgasd, honnan vette ő
E jósló tehetséget? Arc apó
Neked csodás leányt adott az ég!

Janka: Nem lenne hát többé, nem lenne hát
Benszülött uralkodónk, királyunk!
Az egyetlen, nem látva bár halált —
Megbukva, trónvesztetten bolygana?
Nem, aki szent hitünk megvédje?! ki
Határaink megóvja? jogara
Alatt, hogy felviruljon a haza,
S boldog hazába' boldog nép legyen?
Aki örömmel látja, szivesen
Fogadja trónjánál alattvalóit?
Nem, aki a gyöngét segélje, a
Gonoszt büntesse, sujtsa? aki mint
Valóba nagy, valóba jellemes,
Irigységet, kajánságot nem ismer?
Ki egy személyben ember s angyal, a
Szánalom, könyörület angyala?
E földtekén, holott a gyülölet
Viszály honol. — Mert a királyi trón
Mely fénnyel ékes, véde menhelye
Az elhagyatottnak: itt a hatalom
A kegyelemmel párosul, remegve
Tekint felé a bünös, bizalommal
Járul elé az ártatlan igaz.
Ah! az előtt az idegen szülött
Király előtt, e föld lehet-e kedves,
Hol eltemetve nem nyugszik, pihen
Egyetlen ős előde csontja sem?
Nem, itt növén fel ifiaink között
Szavunk szivéhez nem találva utat,
Lehet-e vajh' lehet-e népe atyja?

Thibaut: Isten kegyelme legyen a királyon,
Isten kegyelme Franczia országon,
Békés földmivesek vagyunk mi, a
Kardot forgatni nem igen szokottak,
Nem megülni a harczi paripát.
S igy jobb nekünk bevárni csendbe hát
A hadszerencse királyul kit ád.
A hadszerencse isten kézbe van:
Urunk leend kit a szentelt olaj
Azzá ken, akinek fejére Rheimsban
Felteszik a királyi koronát.
Munkára most! közülünk mindenik
Gondoljon egyedül övéivel!
Birodalmunkra ám hadd vessenek
Koczkát a fejedelmek, a nagyok.
A rombolásra nyugton nézhetünk,

Vészmentes a föld, mit mi mivelünk,
Ha falvainkat tüz emészti meg,
Vetésünkön paripa gázol át
Egy uj tavaszba' uj vetés fakad,
Kis házikó felépül ujra gyorsan.
(mind. Jankán kivü el.)

4-ik jelenet: Janka (egyedül.)

Janka: Isten veled bérez, kedves pázsitom,
Hallgatag, meghitt völgy, isten veled!
Nem fog bolyongni Janka többet itt,
Örök buesut vesz Janka tőletek!
Ti rétek miket öntözék, ti fák
Miket plántáltam, mik zöldeltetek!
Isten veled barlang, hüs kutfejek!
Viszhang, e völgynek kedves hantja!
Ki gyakran vissza zengéd dalomat,
Megy Janka megy, s nem jő meg ujolag!
Ti közhelyek, csendes barátaim,
Buesunk ime örök buesura vál.
Bárányaim szétszórva bérczeken,
Lesztek bitang uratlan falka nyáj;
Más nyáj az amit üzni én fogok,
A vérmezőn ott tombol a veszély,
Nem egy hiu vágy könnyelmü szava,
Nem! a szellem küld engemet oda.

Szellem, mi fenn Hóreb magaslatán
Égő bokron Mózesbe' szállt alá,
S Isai istenfélő gyermekét
Pharaóhoz vinni parancsolá.
A pásztort hadfivá avatta fel,
E pásztor mind végig kegyébe állt;
Lombok közül az suttogott nekem:
„Menj! és a földön töltsd be én helyem!

Aczél boritsa kebled lágy havát.
Kemény érezezel övezd be derekad,
Földi szerelmet ismerni neked.
S férfit szeretni nem leend szabad.
Menyasszony pártát nem viselsz soha,
Szerető gyermek nem csüng kebleden;
De harczi hirnév fénylő sugarát
Megdicsőitni küldöm én le reád.

Ha elcsüggedne harczán tán a hős,
Ha Franeziaország ma bukni fog,
Láng pallosom ragadja fel kezed,
S mint arató kalászba nőtt magot:
A kevély győzőt földre verve le
Felforditod győzelmi szekerét,
S kiviva Frankhon békéjét, javát
Rheimsban megkoronázod a királyt."

Az ég egy jelt igére énnekem.
Ő küldi sisakom, ő jön velem.
S egy Chérub bátorsága szállva rám
Isten teendi erőssé kezem.
A had zajába védve ő követ,
Veszélybe, bajba, védve karja tart:
Hallom, hallom, ott, ott a harczi zaj,
Csatázó nép gyül, hadi kürt rivall!! (El.)
A függöny legördül.

Forditotta **Borsody Béla.**

Hivatalos közlemények.

Pályázati hirdetmény.

Mellyel közhirré tétetik, hogy az ajnácskői körorvosi állomásnak választás utjáni betöltésére 1885. január hó 31-ének d. e. 10 óráján Ajnácskő községében kitüzetik. A pályázók kérvényei január hó 25-éig beváratván. A megválasztandó kör orvos évi illetménye 400 frt. lakpénz 100 frt. helybeli gyógykezelési dij nappal 20 kr., éjjel 40 kr.; kivül a körben nappali látogatásért 30 kr., éjjeliért 60 kr. A betegek tartozván az illető körorvost fuvarral ellátni. Minden hónapban azonban köteles a megválasztott körorvos legalább egyszer saját fuvarján minden községben megjelenni s addig ott maradni, mig minden beteget meg nem vizsgált.

Kelt Feleden, 1884. szept. 7.

Sándor Béla, szbiró.

Gömörmegye alispáni hivatalától.

11055. sz. — A hasznos házi állatok közt, a beérkezett jelentés szerint a november hó 16-tól 22-ig lefolyt héten, a rozsnyói járáshoz tartozó Oláhpatak községében ismét 4 drb szarvasmarka találtatott ragályosan tüdővészesnek, Boroszkon 2 darab juh jóindulatu körömfájásban, Zádorfalán 2 drb sertés orbánczban szenvedett, Balogfaláról értesités nem jött.

Rimaszombat, 1884. deczember hó 1-én.

Szontagh, alispán.

Felelős szerkesztő: **Bodor István.**

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

A „Gömörmegyei Nép- és Iparbank"-ban 1885. január 1-sejétől a legalább egy évre lekötött betéttőkék kamata 5%-ra, a jelzálogos kölcsön kamata 7 és ½ %-ra, a váltóknál 8%-ra emeltetik. Uj betéteknél az 5%-os kamatláb azonnal életbe lép.

Rimaszombat, 1884. deczember 2-án.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

A nagy-rőczei kölcsönös segély-szövetkezet igazgató választmánya a körülményektől indittatva érzé magát a **takarékbetétek kamatlábát 5% leszállitani,** mely kamatláb 1885. évi január hó 1-től számitandó lesz. Miről az érdeklettek azon czélból tudósittatnak, hogy betéteikkel — ha ezen kamatleszállitással nem lennének megelégedve, — szabadon rendelkezhessenek. — Nagy-Rőczén, 1884. évi november hó 9-én. 2—3

Hlavács Sámuel,
igazg. elnök.

Valódi visontai vörös bor.

Alólirott tisztelettel értesiti Rimaszombat város és vidékének nagyérdemü közönségét, hogy nála a legjobb minőségü, tisztán kezelt

valódi visontai vörös bor

nagyban (50 litertől kezdve) a legjutányosabb árak mellett kapható.

Rimaszombat, 1884. november 28.

Burszky Soma.

Haszonbéri hirdetmény.

Özvegy **Ujházy Tivadarné** sz **Malatinszky Irma** urnő pongyeloki birtoka mely áll 143 kataszteri hold szántóföld, 47 kataszteri hold rét és 645 kat. hold erdőből, az 1885. évi márczius hó 19-től kezdve, több évekre haszonbérbe kiadó.

Bővebb értesitést ad **Molnár József** ügyvéd Rimaszombatban.

Hirdetmény.

Kovács Alajosnak Nagyszuhán levő birtokai a f. e. deczember hó 14-én d. u. 2 órakor Nagyszuhán tartandó magánjellegü árverésen együttesen vagy külön-külön regálejoggal vagy a nélkül legtöbbet igérés utján becsáron felül elfognak adatni, a mely helyre és időre a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Az árverési feltételek alólirottnál addig is megtudhatók.

Rimaszombatban, 1884. decz. 1-én.

Marton János, ügyvéd.

Haszonbéri hirdetmény.

A rozsnyói püspökség tulajdonát tevő, Sajópüspöki és Velkenye községében gyakorlandó

malom-regalejog

f. évi deczember hó 11-én Sajópüspökiben az uradalmi kasznári hivatalban délelőtt 11 órakor megtartandó nyilvános árverésen jövő 1885-ik évi január hó 1-től számitandó, három egymást követő évre, a legtöbbet igérőnek haszonbérbe fog adatni.

Bánatpénzül leteendő az árverés kezdetével 800 frt o. é.

A föltételek Rozsnyón az igazgatói irodában, Sajópüspökiben az uradalmi kasznárnál bármikor megtekinthetők.

Fábián Ferencz,
püspök-uradalmi jószágigazgató.

2—3

Pályázat.

126. sz. — Dobsina r. t. város erdőmesteri hivatala üresedésben levén, felhivatnak miadazok, a kik ezen állomást elnyerni ohajtják, miszerint a magyar erdészeti államvizsgálati bizonyitvánnyal is, kellően felszerelt folyamodványaikat 1885. évi január 15-ig alulirt polgármesteri hivatalnál benyujtsák, megjegyeztetvén, hogy a megválasztottal szolgálati szerződés fog köttetni.

Ezen állomás járandóságai:

1. 1000 frt évi fizetés
2. 36 köbm. bükk, 32 köbm. lágy tüzifa,
3. természetbeni kényelmes lakás,
4. külön konyhakert,
5. egy tehénre való széna
6. a távolabb fekvő erdőrészekbe dijmentes előfogat illetve hátas ló.

Dobsina, 1884. évi nov. hó 26.

Gömöry,
polgármester.

Jelen hirdetmény közzétételére fel nem kért lapok dijaztatni nem fognak.

Birtok eladás avagy haszonbérbe adás.

Örök áron eladó szabad kézből előnyös feltételek mellett s esetleg a jövő 1885-ik évi szent György naptól kihaszonbérelhető Kálniczky Károlyné szül. Sebe Erzsébetnek, a Rozsnyó és Tornallya közötti vasut mentén, Nagy-Csoltó községében és annak határában helyezett tagositott nemesi rész birtoka — mely osztályozott holdakban 118 hold szántóföld, 44 hold rét és 208 hold erdő s erdei legelőből áll — az ahoz tartozó belsőségek, gazdasági épületek, malomrész és kir. kisebb haszonvételekkel együtt. — Az ezen nemesi részbirtokot megvenni szándékozók, ugy az eladási ár, valamint az örökeladás feltételeit ugy nem különben esetleg annak a haszonbérbe vétele iránt is, közvetlen a birtoktulajdonosnővel S.-a.-Ujhelyben, avagy Szentiványi Árpád urral Felfaluban értekezhetnek. 2—3.

Karácsonyi s ujévi ajándékul!

Alulirt czukrászdájában kapható mindenféle **karácsonyi s ujévi ajándékul** alkalmas **czukorkák** disz- és tréfás feliratu vagy jelképes dobozokban darabonkint és kiloszámra; valamint különféle sütemények, torták 1—10 frtig. jelesül: **piskota-, konyér-, chocolade-. hab-, linczi, mandola-, dió-, mogyoró-, narancs-, gesztenye-, creme-, tiroli-, briti-, Stephania-, gyümölcs-, spanyol-szél;** ugyszintén **britt-sajt** diszes formákban, kiloja 2 frt. Különös figyelmébe ajánlom különleges italaimat flaçon üvegekben és khinai korsókban. Ezeken kivül kaphatók nálam **rum,** thea és thea-sütemények következő árjegyzék szerint:

Valódi jamaikai rum I. számu 1 liter 3 frt 50 kr, kis üveg 1 frt 25 kr.
„ „ „ II. „ 1 „ 2 frt 50 kr., kis üveg 1 frt — kr.
„ „ „ III. „ 1 „ 1 frt 50 kr., kis üveg — frt 80 kr.
Braziliai és cuba rum — — — — 1 frt 20 kr., kis üveg — frt 65 kr.
Tiszta fehér rum — — — — — 3 frt — kr.
Kitünő vegyitékü thea kiloja 6—10 frt, dobozonkint 80 krtól 1 frt 50 krig.
Thea sütemények 20 féle, kiloja 2 frt és 1 frt 50 kr.

Pozsonyi kétszersült, csomagja 25 kr. | Thea-ostya, csomagja 45, 50 és 90 kr.
Malaga „ „ 25 kr. | Császár-piskota, csomagja 25 és 50 kr.

E szakba vágó minden megrendeléseket a legnagyobb pontossággal elfogad

Rimaszombat, (tőtér) 1884. deczember 6.

Miskolczy István,
czukrász.

Nyomatja és kiadja **Rábely Miklós.** Rimaszombat, 1884. (Losonczi-utcza 24. szám.)